

ZA NADALJNI RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

MAŠKA SKUPNOST

glasilo szdl ljubljana moste-polje

15. FEBRUAR 1978

XIX. LETNIK

2. ŠTEVILKA

BREZPLAČNO

Načrt letošnjega družbenega razvoja

NA ZAČETKU LETA 1978

Kazalci uspešnosti gospodarjenja v preteklem letu še niso točno ugotovljeni, ker še niso obdelani zaključni računi, vendar pa na podlagi ocene ugotavljamo, da je po zastoji industrijske proizvodnje v letu 1976 prišlo v preteklem letu do oživitve, tako da je za prvi dve leti srednjeročni plan občine uresničen. Realni družbeni proizvod naj bi se lani povečal za 10,8% (9%), količinski obseg industrijske proizvodnje za 12,2! (15-16%), zaposlenost v družbenem sektorju za 6,2%, brez upoštevanja priselitev novih obratov v občino pa za 3,7% (3,7%), produktivnost dela v industriji za 4,1% (12%), realni osebni dohodek na zaposlenega pa naj bi porastel za 2% (4,2%).

Med načrtom in uresničitvijo so nepričakovano velike razlike nastale predvsem zaradi aktiviranja novih investicij, ki so omogočile bistveno zvišanje količinskega obsega industrijske proizvodnje.

Ob navedenih kazalcih moramo poudariti, da je temeljna kategorija načrtovanja in ocenjevanja uspešnosti uresničevanja načrtov dohodek in njegovo razporejanje na osebno, skupno in splošno porabo ter na del za izboljšanje materialne osnove dela. Sedanji način spremljanja finančnega poslovanja gospodarstva po periodičnih in zaključnem računu nas sicer z nekajmesečno zamudo seznanja s temi gibanji, menim pa, da je še vedno odprto temeljno vprašanje: načrtovanje razporejanja dohodka na vse oblike porabe. 113. člen zakona o združenem delu navaja: »Da bi bili ustanovljeni pogoji za to, da lahko delavci pri odločanju o obveznostih za zadovoljevanje skupnih potreb in splošnih družbenih potreb spoznajo možnosti temeljne organizacije in potrebo njenega razvoja, se predlogi za te obveznosti enkrat na leto praviloma sočasno predložijo delavcem temeljne organizacije, da se o njih izjavijo.

Zakon ureja, kako se uresničuje načelo iz prvega odstavka tega člena, vendar mora biti s predpisanimi roki zagotovljeni delavcem v temeljni organizaciji najmanj 30 dni časa, da se izjavijo o obveznostih, ki se poravnajo iz njenega dohodka.

Ločeno obravnavanje posameznih oblik porabe ali njenih posameznih elementov nam ne omogoča načrtovanje dohodka in njegovega razporejanja, ampak prej pripelje do tega, »da kdor prej pride, prej melje«.

Finančni rezultati gospodarjenja v devetih mesecih preteklega leta kažejo, da se je celotni prihodek zvišal za 26% (31%), dohodek za 50% (57%), čisti dohodek za 28% (35%), del čistega dohodka za razvoj in izboljšanje materialne osnove dela pa za 54% (79%). Kazalci so spodbudni, vendar moramo do pravnih ugotovitev počakati na analizo zaključnih računov za preteklo leto.

V istem obdobju sta izguba zaradi nedoseženega dohodka izkazovali Sava — TOZD Protaktor in Toplarna, poslovno leto pa naj bi po oceni zaključili brez izgube.

Izvršni svet bo na podlagi podatkov iz zaključnih računov ugotavljal — skladno s 616. člena zakona o združenem delu — katere organizacije združenega dela so oškodovale družbeni interes, oziroma povzročile motnje v samoupravnih odnosih, ker so odstopale od osnov in meril za razporejanje čistega dohodka, ki jih določa samoupravni sporazum ali z razporeditvijo čistega dohodka oziroma z delitvijo sredstev za osebne dohodek in za skupno porabo delavcev povzročile motnje v družbeni produkciji.

PRI INVESTICIJAH KASNIMO

V analizah izvajanja načrta družbenega razvoja občine in mesta za

leto 1977 je ugotovljeno, da močno kasnimo pri pričetkih in dokončanju skoraj vseh načrtovanih investicij, posebno se pri investicijah nosilcev industrijskega razvoja, ki so pomembni za prestrukturiranje gospodarstva in za doseganje načrtovane gospodarske rasti.

Ljubljanska banka, Gospodarska banka Ljubljana ugotavlja, da je višina obravnavanih investicij v letu 1977 znašala 72% načrtovanih, obseg odobrenih sredstev 81% načrtovanih, od česar odpade na tranše za to leto 54%. Stopnja investicijske aktivnosti in angažiranosti banke se je na področju razširjene reprodukcije v letu 1977 nasproti letu 1976 močno povečala, zaostaja pa priprava in uresničevanje projektov, ki naj pomenijo bistveni prispevek in osnovo k prestrukturiranju ljubljanskega gospodarstva v korist industrije in posebej k prestrukturiranju industrijskih zmogljivosti, za katere so bili s srednjeročnim planom določeni tudi nosilci. Še vedno gre za preveliko razdrobljenost investicijskih naložb, za katere programi ne vsebujejo ali pa ne opredeljujejo elementov prednostnih kvalitativnih dejavnosti.

V vseh analizah so navedeni kot poglavitni razlogi za zaostajanje investicij nerealnosti planov in težav v zvezi z uvozom opreme še dolgo-

Med letošnjimi nagradenci Prešernovega sklada je tudi Jane Kavčič. Nagrado je prejel za režijo filma Sreča na vrvcu, v katerem je avtor z velikim občutkom ujel utrip današnjega časa ter ga povezal z življenjem otrok v betonskih mestnih naseljih. Čestitamo!

trajni postopki za pridobitev številnih soglasij pri izdelavi urbanistične in lokacijske dokumentacije, neuskladenost investicijskih programov, poseben problem pa predstavlja pomanjkanje ustrezne investicijske dokumentacije in ustreznih strokovnjakov, ki bi bili usposobljeni za delo pri pripravljanih in izvedbenih investicijskih delih.

Teiste težave se ponavljajo že vrsto let, zato menim, da so pogosto bolj izgovor kot opredelitev konkretnih problemov. Konkretni primeri iz prakse nam kažejo, da pri pripravi in izvajanju posameznih investicij niso bili dosledno upoštevani: zakon o urbanističnem planiranju, sprejeti urbanistični dokumenti, zakon o investicijski dokumentaciji ter zakon o graditvi objektov in ne nazadnje zakon o upravnem postopku. Celoten postopek je v Ljubljani resnično dolgotrajen in zamotan, zato je še toliko bolj potrebno, da je v investicijskih programih najprej znan in točno definiran.

Izvršni svet je v preteklem letu analiziral vzroke zamud pri investicijah in predlagal skupščini občine sprejem nekaterih ukrepov, ki so se nanašali na področje investicij, urbanizma in gradnje maloprodajne trgovske mreže. Skupščina občine je dala spodbudo za poživitev dela razvojnogospodarske skupnosti, ki so jo leta 1975 ustanovile organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije, da bi zagotavljale hitrejši razvoj industrije predvsem na področju industrijsko-transportne cone — ITS ter razvoj maloprodajne trgovske mreže.

NAČRTI ZAHTEVAJO USKLAJENO DELOVANJE

Pri razvojnogospodarski skupnosti je bil ustanovljen koordinacijski odbor za povezovanje med neposredno zainteresiranimi delovnimi organizacijami in drugimi dejavniki, ki se vključujejo v gradnjo industrijskih con.

Skupščina razvojnogospodarske skupnosti je dala decembra 1977 v obravnavo osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za realizacijo programa (predvsem za gradnjo tržnice v Mostah ter trgovin na zunajmestnem območju občine).

Usklajevanje interesov in potrebe po prostoru ovirajo zastareli urbanistični dokumenti. Zato je z ljubljanskim urbanističnim zavodom sklenjena pogodba, da v roku šestih mesecev izdelata podrobni (regulativni) urbanistični načrt mestnega območja občine.

Regulacija bo tudi osnova za izvajanje predvidenega zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urbanističnem planiranju, ki terja zaostritev izvajanja družbeno dogovorjene urbanistične politike, utrditev urbanistične discipline ter preprečevanje nadaljnje samovolje urbanizacije prostora. Zakon bo omogočil občinskimi inšpekcijam in upravnim organom hitro in učinkovito ukrepanje v primerih nedovoljene gradnje. Objekti, ki so bili zgrajeni brez lokacijskega dovoljenja pred uveljavitvijo tega zakona, pa bodo razvrščeni v tri kategorije: na objekte, ki se bodo lahko vključili v območja, za katera bo dovoljena gradnja; na objekte, ki jih sicer ne bo mogoče vključiti v taka območja, vendar časovno ne prizadevajo izvajanje urbanistične ureditve; ter na objekte, ki neposredno ovirajo izvajanje sprejetega urbanističnega dokumenta. Občinske skupščine so dolžne razvrstiti objekte v kategorije najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi zakona.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TIHOMIR PINTER

DELO ZDRUŽUJE IN OSVOBAJA

NAŠI DELEGATI

Delegat je posredovalec in usklajevalec volje delovnih ljudi in občanov

V minuli mandatni dobi smo uveljavili delovanje skupščinskega sistema v občini prek delegatskih razmerij v skupščini občine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Prehod od odborniškega sistema v delegatska razmerja ni bil preprost. Namesto odbornikov je bilo treba uveljaviti delegacije in konference delegacij, ki so na podlagi proučenega gradiva opredeljevale svoja stališča o posameznih zadevah z dnevnih redov skupščin ter delegirale svoje delegate v zborni skupščine občine oziroma v zborni skupščini občine oziroma v zborni skupščini občine oziroma v zborni skupščini občine.

Prešli smo na kolektivno obravnavanje zadev, saj posamezne zadeve iz pristojnosti zborov skupščine občine in zborov skupščin občinskih SIS obravnavajo celo na zborih delavcev v združenem delu oziroma na zborih delovnih ljudi in občanov v KS. Seje skupščin se torej prične s sejami delegacij, v pomembnejših zadevah celo z zbori delavcev oziroma zbori delovnih ljudi in občanov pa končajo z obravnavo posamezne zadeve in z odločitvijo o njej v pristojnem zboru skupščine občine oziroma skupščine občinske SIS.

Pri takem načinu dela delegat ne proučuje gradiva sam, temveč ga mora glede pomembnejših zadev obravnavati z delovnimi ljudmi in dobiti njihovo stališče. Tega opredelijo v delegaciji in uskladijo med delegacijami na konferenci delegacij, ki tudi delegira delegate v zborni skupščine občine oziroma skupščine SIS. Delegat ni nosilec oblasti, temveč posredovalec in usklajevalec volje delovnih ljudi. Odbornik je v skupščini odločal v imenu volivcev, prek delegata pa odločajo v skupščinah delovni ljudje sami. Dobro delo delegata ni le v tem, da pozna probleme svoje delovne sredine ali sre-

dine, v kateri živi, temveč mora poznati tudi probleme občine in širših družbenopolitičnih skupnosti ter na podlagi mnenj ali stališč svojih sodelavcev oziroma soobčanov spoznati skupne probleme in stališča ter jih v posameznih zadevah upoštevati pri razpravi ali odločitvah.

Pri oblikovanju teh stališč mora biti delegat angažiran, saj jih je dolžan s polno odgovornostjo prenašati v pristojne zborni in se tam dogovarjati o skupnih stališčih, ki so odločilna za tako ali drugačno odločitev pristojnega zbora oziroma skupščine. Te odločitve pa niso vedno v skladu s stališči delegatovih sodelavcev ali soobčanov, temveč so v končni odločitvi dostikrat korigirana s stališči delovnih ljudi iz drugih temeljnih samoupravnih skupnosti ali celo iz drugih družbenopolitičnih skupnosti.

Za opravljanje svoje delegatske funkcije je nujno potrebno, da se delegat družbenopolitično in samoupravno usposobi, dobro spozna delovanje delegatskega sistema in problematiko sredine, v kateri živi ali dela ter da je čimtesneje povezan z družbenopolitičnimi organizacijami, organi samoupravljanja pa tudi s strokovnimi službami temeljne samoupravne skupnosti, iz katere izhaja.

V veliki meri je delovanje delegata pogojeno s stopnjo razvittenosti samoupravljanja v temeljni samoupravni skupnosti in od odnosa družbenopolitičnih organizacij in strokovnih delavcev do samoupravljanja in delovanja delegacij in delegatov.

Iz vsega tega sledi, da je delo naših delegatov družbenopolitično in samoupravno dokaj odgovorno ter da brez dobrega poznavanja družbenopolitičnega sistema in brez ustreznega sodelovanja s temeljno samoupravno skupnostjo, v kateri so izvoljeni, ne morejo uspešno opravljati svojih delegatskih funkcij. Temeljne samoupravne skupnosti pa so dolžne v interesu dobrega in aktivnega delovanja delegatov zagotoviti tudi možnosti za njihovo delo in delo delegacij.

Z. T.